

5. Балабанова Л.В. Маркетинг підприємства: навчальний посібник / Л.В. Балабанова, В.В. Холод, І.В. Балабанова. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 612 с.

6. Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: Навчальний посібник / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 448 с.

7. Березівський П.С. Конкурентоспроможність молокопереробних підприємств: теорія, методика, практика: Монографія / П.С. Березівський, А.М. Железняк. – Львів, 2008. – 198 с.

8. Білоусько Т.Ю. Визначення та формування конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств / Т.Ю. Білоусько // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Збірник наукових праць. – 2011. – №5. – Режим доступу: сайт http://archive.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vkhnu_ekon/2011_5/pdf/11.pdf.

9. Бобов Г.Б. Формування конкурентоспроможності сільського господарства України [Електрон. ресурс] / Бобов Г.Б., Кузьменко І.В., Михайлишина Л.В. // Економічний форум. – Луцьк, 2011. – №2. – Режим доступу: сайт http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ekfor/2011_2/2.pdf.

Л.Д. БУРЯК,
к.е.н., професор,
Н.Л. КРЕМПОВА,
к.е.н., доцент,
М.В. ЛЕСЬКО,
здобувач

Удосконалення фінансового механізму формування податку на додану вартість суб'єктів підприємництва

У статті розглянуто формування вхідного податку на додану вартість, податкового кредиту, податкових зобов'язань, сум податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету. Проведено аналіз діючої системи нарахування і сплати в бюджет податку на додану вартість на досліджуваних підприємствах. З метою зменшення негативного впливу ПДВ на господарську діяльність суб'єктів підприємництва запропоновано змінити базу оподаткування і зменшити ставку податку.

Ключові слова: вхідний ПДВ, податковий кредит, податкові зобов'язання, податок з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

В статье рассмотрены вопросы формирования входного налога на добавленную стоимость, налогового кредита, налоговых обязательств, суммы налога, которые подлежат уплате в бюджет. Проведен анализ действующей системы начисления и уплаты в бюджет налога на добавленную стоимость на исследуемых предприятиях. С целью уменьшения негативного влияния НДС на хозяйственную деятельность субъектов предпринимательства предложено изменить базу налогообложения и уменьшить ставку налога.

Ключевые слова: входной НДС, налоговый кредит, налоговые обязательства, налог с реализации продукции (товаров, работ, услуг).

The article deals with the formation of input value added tax, tax credit, tax liabilities, the amounts of VAT payable to the budget. The analysis of the current system of calculation and payment of the budget of VAT at the enterprises. In order to reduce the negative impact of VAT on the eco-

omic activity of business entities propose changing the tax base and reduce the tax rate.

Keywords: input VAT, tax credit, taxes, tax on the sale of products (goods and services).

Постановка проблеми. Протягом тривалого часу податок на додану вартість займає домінуюче місце у формуванні доходів державного бюджету, що в умовах гострого дефіциту фінансових ресурсів України визначає особливе становищення до його формування. Потрібно об'єктивно визнати, що формування податку на додану вартість є однією з найбільших проблем вітчизняної податкової системи. Головні причини зазначеного: відсутність цілеспрямованої державної фінансової політики; значний корупційний складник у функціонуванні цього податку в Україні; непослідовність держави у формуванні ПДВ; лобізм інтересів потужних фінансово-промислових груп.

Проблеми місця та ролі податку на додану вартість у податковій системі країни, у фінансових відносинах на макро-рівні та на рівні підприємств перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних та зарубіжних учених і практиків. Уже сформована вагома теоретична та практична база в дослідженнях щодо економічної природи податку на додану вартість, його функціонування в податковій системі країни.

Однак значна кількість нерозв'язаних проблем фінансової системи в цілому та оподаткування зокрема потребують подальших досліджень.

Введені норми Податкового кодексу України вже на початку своєї дії зазнали гострої критики та потребують удосконалення. Загалом можна стверджувати, що на цей час іс-

нує ряд концепцій щодо можливостей використання ПДВ у державній регуляторній політиці розвитку підприємництва, які визначають актуальність подальших наукових розробок.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вітчизняна фінансова наука має значні надбання щодо системи оподаткування в цілому й податку на додану вартість зокрема. Ці питання досліджувалися в працях О. Амоші, О. Данілова, Ю. Іванова, А. Крисоватого, С. Львовичкіна, В. Мартиненка, В. Мельника, В. Опаріна, Г. П'ятаченка, Д. Паламарчука, Т. Семенко, А. Соколовської, В. Федосова, С. Юрія та ін.

Заслужують на увагу дослідження А. Бочарова, М. Білик, Т. Коломієць, В. Ковальова, А. Поддєрьогіна, Н. Самсонова, Н. Троць, в яких акцентовано увагу на питаннях впливу ПДВ на підприємницьку діяльність. Проблеми функціонування механізму оподаткування досліджені в роботах Б. Буркацького, В. Волканова, Д. Дяковського, М. Науменка. Напрями підвищення ефективності непрямих податків та стимулювання економічного зростання розглядалися в працях Д. Волкова, Ю. Мазура, С. Міщенко, Т. Паянок. Специфіка функціонування ПДВ в окремих галузях (зокрема, в сільському господарстві) досліджена Н. Ущанівською, С. Осадчим, О. Прокопчук та ін.

Метою статті є проведення дослідження формування податку на додану вартість відповідно до чинного законодавства і внесення пропозицій щодо спрощення нарахування ПДВ і зменшення його негативного впливу на господарську діяльність суб'єктів підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий механізм формування ПДВ являє собою систему розрахунків, що включає такі етапи: формування вхідного ПДВ; формування податкового кредиту; формування податкових зобов'язань; формування ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету.

Формування вхідного ПДВ здійснюється при сплаті вказаного податку суб'єктами підприємництва в процесі придбання товарів, робіт, послуг, основних засобів, нематеріальних активів, у ціну яких він був включений. Трансформація вхідного ПДВ у податковий кредит має як позитивні, так і негативні наслідки для діяльності суб'єктів підприємництва. Позитивним є виникнення права на відшкодування вхідного ПДВ через податковий кредит. Негативним наслідком є іммобілізація коштів до погашення податкового кредиту.

Податковий кредит формується в процесі використання придбаних матеріальних цінностей у виробництві. Негативним наслідком формування податкового кредиту є зростання питомої ваги матеріальних затрат у собівартості продукції; зменшення доданої вартості в обсязі реалізованої продукції і, як наслідок, збільшення суми відшкодування податкового кредиту.

Практика формування податку на додану вартість свідчить, що вплив вказаного податку на господарську діяльність суб'єктів підприємництва проявляється у двох напрямках. По-перше, через формування цін на продукцію (товари, роботи, послуги), які оподатковуються ПДВ, оскільки по-

даток на додану вартість включається в їхню ціну. Цей напрям може бути предметом самостійного дослідження.

Другий напрям впливу податку на додану вартість на господарську діяльність суб'єктів підприємництва пов'язаний з можливою іммобілізацією грошових коштів у сплату вказаного податку. Іммобілізація грошових коштів суб'єктів підприємництва на сплату ПДВ має місце в процесі їх господарської діяльності, а також при сплаті цього податку в бюджет.

У Податковому кодексі України «вхідний податок на додану вартість» не зазначається. Замість цього визначено, що на суму сплаченого ПДВ у ціні придбаних матеріальних цінностей формується податковий кредит. Віднесення суми вхідного ПДВ до податкового кредиту ще не свідчить про зменшення, а тим більше про відсутність іммобілізації грошових коштів.

Щодо іммобілізації коштів на сплату вхідного ПДВ, безумовно, впливають умови формування податкового кредиту, джерела його відшкодування, терміни й умови повернення коштів з бюджету на погашення від'ємного значення податкового кредиту.

Повернення вхідного податку на додану вартість відбувається в основному через механізм формування і погашення податкового кредиту (табл. 1).

Наведені в табл. 1 дані свідчать, що на окремих досліджуваних підприємствах вхідний ПДВ перевищує податковий кредит. Це зумовлено тим, що придбані матеріальні цінності не були повністю використані у виробничому процесі в податковому звітному періоді.

В інших досліджуваних підприємствах, навпаки, податковий кредит перевищує вхідний ПДВ, оскільки у звітному податковому періоді у виробничому процесі використані не тільки ті матеріальні цінності, які придбані у звітному періоді, а й матеріальні цінності, придбані у минулому податковому періоді.

Відповідно до Податкового кодексу України від'ємне значення податкового кредиту відшкодовується з бюджету в наступні податкові звітні періоди. Необхідно зазначити, що за останній період зменшується різниця між вхідним ПДВ і податковим кредитом. Так, якщо в 2007 році ПАТ «Оболонь» різниця між зазначеними показниками становила 60 млн. грн., то у 2012 році – 4,2 млн. грн. У ПАТ «Укртранснафта» різниця між вхідним ПДВ та податковим кредитом у 2007 році становила 22,4 млн. грн., у 2012 році – 4,4 млн. грн.

Таке скорочення зумовлене тим, що акціонерні товариства придбавають товарно-матеріальні цінності в межах, необхідних для виробничого процесу в податковий звітний період. Зазначені відхилення вхідного ПДВ порівняно з податковим кредитом являють собою іммобілізацію грошових коштів досліджуваних підприємств і не підлягають відшкодуванню з державного бюджету в податковому звітному періоді, а переносяться до відшкодування в наступному періоді.

Такий механізм формування податку на додану вартість має негативний вплив на господарську діяльність суб'єктів підприємства.

Насамперед такими негативними чинниками є:

Таблиця 1. Динаміка вхідного податку на додану вартість та податкового кредиту на досліджуваних підприємствах за 2007–2012 роки

Суб'єкти підприємництва	Роки																																																			
	2007						2008						2009						2010						2011						2012																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30																						
ПАТ «Оболонь»	497717,6	437698,2	+60019,4	599798,5	455949,7	+143848,8	474201,1	-359695,6	-114505,5	455949,7	455949,7	-	38387,2	35610,2	+2777,0	45297,0	41042,2	+4254,8	35053,0	30220,0	+4833,0	42148,1	29470,0	+12678,1	64833,0	62922,4	+1910,6	1001,4	605,8	+395,6	1090,5	1446,5	-356,0	50237,1	48458,4	+1778,7	68685,6	58598,8	+10086,8	87134,2	66716,6	+204717,6	68685,6	68685,6	-	6475,1	4487,7	+1987,4	3859,4	7529,2	-3669,8	
ПАТ «Київський ювелірний завод»	35053,0	30220,0	+4833,0	42148,1	29470,0	+12678,1	64833,0	62922,4	+1910,6	1001,4	29470,0	29470,0	-	38387,2	35610,2	+2777,0	45297,0	41042,2	+4254,8	35053,0	30220,0	+4833,0	42148,1	29470,0	+12678,1	64833,0	62922,4	+1910,6	1001,4	605,8	+395,6	1090,5	1446,5	-356,0	50237,1	48458,4	+1778,7	68685,6	58598,8	+10086,8	87134,2	66716,6	+204717,6	68685,6	68685,6	-	6475,1	4487,7	+1987,4	3859,4	7529,2	-3669,8
ПАТ «ДКБ-4»	109657,3	103726,5	+5930,8	107303,5	90298,3	+17004,2	110878,5	88896,2	+21982,3	107302,5	107302,5	-	16373,4	15191,5	+1181,9	15951,0	17153,1	-1202,1	1393479,5	1328434,4	+65045,1	1889254,4	1027534,7	+861719,7	2450074,4	2199010,8	+251063,6	3061631,0	3061631,0	-	341555,6	303616,0	+37939,6	352194,6	388667,0	-36472,4																
ПАТ «Укрнафга»	47125,1	24720,6	+22404,5	88892,0	44777,2	+44114,8	33086,2	24720,6	-8365,6	8892,0	8892,0	-	2592,4	1574,3	+1018,1	5164,9	787,2	+4397,7	340237,9	289961,0	+50276,9	816040,0	740746,4	+75293,6	542118,9	453283,5	+88835,4	416040,0	416040,0	-	98630,3	79619,3	+19001,0	80876,9	97157,6	-16280,7																
ПАТ «Укртелеком»	120515,4	1203980,8	+1173,7	1044522,7	1044516,7	-6,0	744408,9	883890,9	-139443,0	1044522,7	1044522,7	-	125809,6	92458,9	+33350,7	112799,9	183906,4	-71106,4																																		
ПАТ «Центрэнерго»	120515,4	1203980,8	+1173,7	1044522,7	1044516,7	-6,0	744408,9	883890,9	-139443,0	1044522,7	1044522,7	-	125809,6	92458,9	+33350,7	112799,9	183906,4	-71106,4																																		

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

– по–перше, наявна система формування податку на додану вартість, яка робить його одним із найбільш незручних з позиції платників податку. В розвинених зарубіжних країнах визначальною рисою ПДВ є якраз відносна легкість його формування для платників податку;

– по–друге, недостатньо ефективна система відшкодування податкового кредиту, що призводить до іммобілізації грошових коштів у процесі виробництва товарів та надання різноманітних послуг.

На сучасному етапі розвитку наукової думки в Україні сформувався кілька базових підходів до реформування механізму формування податку на додану вартість, зокрема таких, які орієнтовані на зменшення податкового тиску та негативного його впливу на господарську діяльність суб'єктів підприємництва. Найбільш поширеними пропозиціями для повноцінної реалізації регуляторної функції ПДВ є:

1. Відмова від податку на додану вартість на користь іншого.
2. Оптимізація податкових ставок податку на додану вартість.
3. Уніфікація підходів до оподаткування ПДВ у різних сферах економічної діяльності, різке скорочення випадків звільнення операцій від оподаткування ПДВ.

Сучасний механізм формування ПДВ потребує вдосконалення в напрямі мінімізації його негативного впливу на господарську діяльність суб'єктів підприємництва. Вилучення грошових коштів на сплату ПДВ не дозволяє використати їх для обслуговування процесів виробництва та реалізації продукції, призводить до зниження економічної активності, несвоєчасних розрахунків з постачальниками, комерційними банками та іншими кредиторами. Зазначене негативно впливає на обсяги виробництва і реалізації продукції, знижує чистий прибуток, погіршує фінансовий стан підприємства. Аналіз механізму формування податку на додану вартість на досліджуваних підприємствах свідчить, що необхідно удосконалити його на основі досвіду інших країн. Удосконалення формування ПДВ має бути спрямоване на те, щоб цей податок став дієвим інструментом регулювання господарської діяльності суб'єктів підприємництва.

Якщо змінити базу оподаткування, тобто замість доданої вартості оподатковувати обсяг реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а ставку податку зменшити з 20 до 10% бази оподаткування. При цьому пропонується вхідний ПДВ віднести на собівартість продукції (товарів, робіт, послуг). У такому випадку нівелюється іммобілізація грошових коштів на сплату вхідного ПДВ суб'єктами підприємництва. При цьому надходження від цього податку в бюджет не зменшуються, а навпаки, збільшуються (табл. 2).

Наведені в табл. 2 дані свідчать, що податок з реалізації продукції перевищує податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету. Так, у ПАТ «Оболонь» податок з реалізації продукції (при ставці 10%) перевищує податок на додану вартість, який спрямовується до бюджету у 2012 році на 159 986,2 тис. грн. Аналогічно у ПАТ «Київський ювелірний завод» перевищення становить 6598,3 тис. грн., ПАТ «ДБК–4» – 11 598,3 тис. грн., ПАТ «ЗЗБК ім. Ковальської» – 52 777,5 тис. грн., ПАТ «Укрнафта» – 1 638 815,2 тис. грн.

Збільшення надходження податку з реалізації продукції порівняно з податком на додану вартість спостерігається й на інших досліджуваних підприємствах.

Порівняльний аналіз оподаткування за двома ставками (12% і 10%) до обсягу реалізації продукції, робіт, послуг на досліджуваних підприємствах свідчить, що оптимальною ставкою оподаткування обсягу реалізації продукції, робіт, послуг є ставка 10%.

Таким чином, податок з реалізації продукції, робіт, послуг на досліджуваних підприємствах дає можливість нівелювати негативний вплив вхідного ПДВ на господарську діяльність зазначених публічних акціонерних товариств, оскільки вхідний ПДВ пропонується віднести на собівартість продукції, робіт, послуг.

Зазначений порядок нарахування ПДВ значно спрощує механізм його формування. По–перше, замість чотирьох етапів формування ПДВ (формування вхідного ПДВ, формування податкового кредиту, формування податкових зобов'язань, формування ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету) залишається один етап формування ПДВ, а саме – фор-

Таблиця 2. Порівняльні дані щодо податку на додану вартість, який сплачується в бюджет, і податку з реалізації продукції, робіт, послуг досліджуваних підприємств за 2012 рік, тис. грн.

Суб'єкти підприємництва	Обсяг реалізації продукції	Податкові зобов'язання	Податковий кредит	ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету (гр. 2–гр. 3)	Податок з реалізації продукції при ставці 12% гр. 1x12% 100%	Податок з реалізації продукції при ставці 10% гр. 1x10% 100%	Відхилення	
							при ставці 12% (+,-) (гр. 5–гр. 4)	при ставці 10% (+,-) (гр. 5–гр. 4)
А	1	2	3	4	5	6	7	8
ПАТ «Оболонь»	2858361,8	594818,3	468968,5	125849,8	343003,4	285836,0	+217153,6	+159986,2
ПАТ «Київський ювелірний завод»	371381,7	79805,6	49265,7	30539,9	44565,8	37138,2	+14025,9	+6598,3
ПАТ «ДБК–4»	405597,4	92469,4	63452,7	29016,7	48671,7	40559,7	+19655,0	+11543,0
ПАТ «ЗЗБК ім. Ковальської»	894562,4	199446,6	162767,9	36678,7	107347,4	89456,2	+70668,7	+52777,5
ПАТ «Укрнафта»	18975363,4	4268363,0	4009641,9	258721,1	2227435,6	1897536,3	+1968714,5	+1638815,2
ПАТ «Укртранснафта»	144936,3	35931,5	27600,0	8331,5	17392,3	14493,6	+9060,8	+6162,1
ПАТ «Укртелеком»	6083844,3	1444946,0	869920,3	575025,7	730061,3	608384,4	+155035,6	+33358,7
ПАТ «Центренерго»	6408921,4	1335747,0	1058232,0	277515,0	769070,5	640892,1	+491555,5	+363377,1

Таблиця 3. Вихідні дані для обґрунтування включення вхідного ПДВ на придбані матеріальні цінності до собівартості реалізованої продукції, робіт, послуг досліджуваних підприємств за 2012 рік, тис. грн.

Суб'єкти підприємництва	Обсяг реалізації продукції, робіт, послуг	Собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг	Прибуток від реалізації продукції, робіт, послуг (гр. 1 – гр. 2)	Матеріальні затрати, які віднесені на собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг	Вхідний податок на придбані матеріальні цінності за ставкою 10%	Собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг з врахуванням вхідного податку з реалізації продукції, робіт, послуг за ставкою 10% (гр. 2 – гр. 5)	Прибуток від реалізації продукції з врахуванням податку з реалізації продукції, робіт, послуг за ставкою 10% (гр. 1 – гр. 6)	Відхилення (гр. 3 – гр. 7)		У % до обсягу реалізації продукції, робіт, послуг (гр. 9:гр. 1)
								+	-	
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ПАТ «Оболонь»	2858361,8	2171072,0	687289,8	976982,0	97698,0	2268770,0	589591,8	-	97698,0	3,4
ПАТ «Київський ювелірний завод»	371381,7	196407,0	174974,7	88383,2	8838,0	205245,0	166136,7	-	8838,0	2,4
ПАТ «ДКБ-4»	405597,4	230024,0	175578,4	108112,0	10811,0	240835,0	164727,4	-	10846,0	2,7
ПАТ «ЗЗБК ім. Ковальської»	894562,4	420444,2	474118,2	227039,8	22704,0	443148,2	451414,2	-	22704,0	2,5
ПАТ «Укрнафта»	18975363,0	10246696,0	8728667,0	4189760,0	418976,0	10665672,0	8309691,0	-	418976,0	2,2
ПАТ «Укртранснафта»	144936,3	78265,6	66670,7	37567,7	3757,0	82022,6	62913,7	-	3757,0	2,6
ПАТ «Укртелеком»	6083844,3	3285275,9	2798568,4	1576932,4	157693,0	3442968,9	2640875,4	-	157693,0	2,6
ПАТ «Центрэнерго»	6408921,4	3460817,3	2948104,1	1661192,3	166119,0	3626936,3	2781985,1	-	166119,0	2,6

мування податку з реалізації продукції, робіт, послуг, що підлягає сплаті до бюджету.

Очевидно, що включення вхідного податку на додану вартість на придбані матеріальні цінності, які використовуються у виробничому процесі, до собівартості реалізованої продукції негативно вплине на прибуток від реалізації продукції. Однак цей вплив є незначним.

Наведені в табл. 3 дані свідчать, що включення вхідного податку на придбані матеріальні цінності, які використовуються у виробничому процесі, до собівартості продукції, робіт, послуг зменшує прибуток від реалізації продукції, робіт, послуг від 2,2% (ПАТ «Укрнафта») до 3,4% від обсягу реалізації продукції, робіт, послуг (ПАТ «Оболонь»). Аналогічно у ПАТ «Київський ювелірний завод» прибуток від реалізації продукції зменшиться на 2,4% до обсягу реалізації продукції, ПАТ «ДБК-4» – на 2,7%, ПАТ «ЗЗБК ім. Ковальської» – на 2,5%, ПАТ «Укртранснафта» – на 2,6%.

Введення податку з реалізації продукції (робіт, послуг) спрощує механізм його формування, ліквідує ймовірне незаконне відшкодування податкового кредиту, усуває передумови функціонування корупційних схем, спрощує механізм адміністрування зазначеного податку.

Висновки

Проаналізувавши систему формування вхідного ПДВ, податкового кредиту, податкових зобов'язань, податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету, можна зробити такі висновки:

1. За період, що аналізувався, на досліджуваних підприємствах спостерігалася тенденція зменшення питомої ваги доданої вартості в обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) з

відповідним збільшенням частки вартості матеріальних затрат у собівартості продукції (робіт, послуг), що призводить до збільшення сум відшкодування податкового кредиту.

2. Враховуючи, що ціни на придбані матеріальні цінності формуються довільно чи за згодою сторін, категорію вхідного ПДВ (податкового кредиту) можна вважати економічно не обґрунтованою. Тому вхідний ПДВ на придбані матеріальні цінності пропонується включити у собівартість продукції (робіт, послуг).

3. Базою оподаткування доцільно встановити обсяг реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) замість доданої вартості, а ставку податку зменшити з 20% доданої вартості до 10% з обсягу реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

При цьому для підприємств, які мають незначну частку матеріальних затрат, при переході на оподаткування обсягу реалізації за ставкою 10% доцільно запровадити місцеві акцизи на високорентабельну продукцію.

4. Запропонований порядок формування податку з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) значно спрощує механізм його адміністрування, оскільки відпадає необхідність формування вхідного податку на додану вартість, спрощується методика нарахування та сплати податку з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а також його обліку й контролю за його надходженням до державного бюджету і відшкодуванням податкового кредиту податковими органами. При цьому збільшується надходження до державного бюджету.

5. Запропонований порядок формування податку з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) дає можливість підвищити ефективність господарювання суб'єктів підприємництва і створить умови для легального функціонування реального сектору економіки та сприятливого податкового клімату.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: чинне законодавство станом на 10 грудня 2010 року. – К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011. – 584 с.
 2. Войтенко Т. ПДВ у Податковому кодексі України: дати для податкових зобов'язань та податкового кредиту, документи, що його підтверджують / Т. Войтенко // Податки та бухгалтерський облік. – 2011. – №1–2. – С. 7–15.
 3. Давидова К. Вхідний ПДВ розподіляємо по-новому // Баланс. – 2011, 17 березня. – №22. – С. 13–16.
 4. Єфіменко Т.І. Антикризове податкове регулювання фінансово-го сектору // Фінанси України. – 2011. – №11. – С. 3–21.
 5. Лесько М.В. Макрофінансові чинники використання податку на додану вартість в податковій політиці на сучасному етапі // Ринок цінних паперів України. – 2011. – №11–12. – С. 67–74.

6. Опарін В.М. Проблемы гармонизации налоговой системы Украины. Налогообложение: проблемы науки и практики: Монография. – Х.: ИНЖЭК, 2006. – 232 с.
 7. Податкова система України: навчальний посібник / За заг. ред. М.Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, НУДПС України, 2011. – 294 с.
 8. Поддєрьогін А.М. Сплата податку на додану вартість та іммобілізація грошових коштів суб'єктів підприємництва / А. Поддєрьогін, М. Лесько // Фінанси України. – 2012. – №5. – С. 40–49.
 9. Семенко Т. Механізм бюджетного відшкодування ПДВ до та після прийняття Податкового кодексу України // Банківська справа: – 2011. – №6. – С. 42–47.
 10. Соколовська А.М. Дискусійні питання реформування ПДВ // Фінанси України. – 2011. – №8. – С. 35–50.

І.М. КУКСА,

к.е.н., доцент, докторант, Національна академія управління

Організаційно-економічний механізм державного регулювання інноваційної діяльності АПК

У статті викладено результати дослідження щодо формування організаційно-економічного механізму державного регулювання інноваційної діяльності АПК, який має базуватися на зміні організаційно-правової форми власності та наявному інноваційному потенціалі.

Ключові слова: *інноваційний потенціал, організаційно-економічний механізм, державне регулювання АПК, інтегровані структури бізнесу.*

В статье изложены результаты исследования относительно формирования организационно-экономического механизма государственного регулирования инновационной деятельности АПК, который должен базироваться на изменении организационно-правовой формы собственности и инновационном потенциале.

Ключевые слова: *инновационный потенциал, организационно-экономический механизм, государственное регулирование АПК, интегрированные структуры бизнеса.*

In the article research results are expounded in relation to forming organizationally economic to the mechanism of government control of innovative activity of APK which must be based on a change organizaciyno-pravovo of pattern of ownership and present innovative potential.

Keywords: *innovative potential, organizationally economic mechanism, government control of APK, computer-integrated structures of business.*

Постановка проблеми. Досвід США та інших розвинутих країн демонструє, наскільки важлива кооперація для збалансування інтересів сільськогосподарських виробників,

уряду та суспільства в цілому за умов ринкової економічної системи. Враховуючи історичні, економічні і соціальні передумови майбутніх українських реформ, власний кооперативний досвід доколективізаційного періоду, а також моделі сільського господарства в країнах з ринковою економікою, необхідним є завдання визначення загальної послідовності ринкової трансформації сільського господарства України.

Сучасна аграрна криза в Україні є до певної міри кризою організаційної структури сільського господарства. Підходом до вирішення проблеми є зміна організаційно-правової форми управління за рахунок об'єднання підприємств, у результаті чого можлива реалізація основних принципів розвитку підприємств АПК.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Формування організаційної структури сільського господарства європейських країн та США відбувалося під впливом різних факторів: природних, історичних та економічних. Завдяки великій кількості вільних земель було відносно легко кожній бажаної сім'ї отримати земельний наділ. За винятком деяких густонаселених регіонів фермерські родини, як правило, не мешкали у селах, що було типовим для Європи. Вони віддали перевагу проживанню на власній землі у значній віддалі від своїх сусідів. Це було основою фермерського індивідуалізму, незалежності та впевненості у власних силах. Обмежена ринкова торгівля і відносно низький попит на сільськогосподарську продукцію на місцевому рівні сприяли розвитку конкуренції між фермерами [6]. Своєю чергою, це змушувало їх вишукувати шляхи підвищення продуктивності власної праці на основі зростання урожайності культур і продуктивності тварин.